

Bài 3

TỰ TRỌNG

I – CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Em hiểu thế nào là tự trọng ?

.....
.....
.....

2. Em hãy nêu biểu hiện của lòng tự trọng.

.....

.....

.....

3. Theo em, lòng tự trọng có ý nghĩa như thế nào đối với mỗi người ?

.....

.....

4. Hành vi nào dưới đây là biểu hiện của lòng tự trọng ?

- A. Chỉ thực hiện lời hứa với người đã giúp mình
- B. Dù nhà nghèo nhưng luôn ăn mặc gọn gàng, sạch sẽ
- C. Chỉ giữ trật tự trong giờ của cô giáo chủ nhiệm
- D. Không bao giờ nhận sự giúp đỡ của người khác

5. Việc làm nào dưới đây thể hiện sự thiếu tự trọng ?

- A. Vứt vỏ kẹo sang chỗ bạn để không bị cô giáo phê bình
- B. Xin cô giáo cho gỡ điểm vì bị điểm kém
- C. Nhờ người thân giúp khi gặp khó khăn
- D. Nhờ bạn chép hộ bài vì bị gãy tay

6. Nối mỗi hành vi ở cột II sao cho tương ứng với phẩm chất ở cột I.

I	II
A. Sống giản dị	1. Nói thật với bố mẹ khi bị điểm kém
B. Tự trọng	2. Học thuộc bài để không bị điểm kém
C. Trung thực	3. Nói năng ngắn gọn, dễ hiểu
	4. Giúp đỡ bạn khi gặp khó khăn

7. Thuỷ hay đi đổ rác muộn, vì Thuỷ nghĩ đổ rác muộn thì không cần phải đúng nơi quy định. Một buổi tối, đúng lúc chuẩn bị vứt túi rác dưới gốc cây thì có một bác lớn tuổi nhìn thấy và nhắc : "Cháu phải vứt rác đúng nơi, đúng chỗ, chứ vứt

lung tung thế này vừa ô nhiễm môi trường mà các cô lao công lại thêm vất vả". Thuỷ "vâng" rất to, nhưng khi bác ấy vừa đi khỏi Thuỷ vẫn để túi rác dưới gốc cây như mọi ngày.

Câu hỏi :

- 1/ Em có đồng tình với việc làm của Thuỷ không ? Vì sao ?
- 2/ Nếu là Thuỷ, em sẽ hành động như thế nào ?

8. Hoa và Lan chơi rất thân với nhau. Cả hai bạn đều được chọn vào đội tuyển học sinh giỏi của trường. Hôm làm bài khảo sát để chọn đội tuyển đi thi có một câu hỏi Lan không làm được. Thấy vậy, Hoa đưa bài của mình cho Lan xem nhưng Lan vẫn ngồi im, không nhìn sang bài của Hoa. Hoa rất giận và cho rằng Lan đã phụ sự giúp đỡ của mình.

Câu hỏi :

- 1/ Theo em, việc làm của Lan là đúng hay sai ? Vì sao ?
- 2/ Nếu là Lan, em sẽ nói với Hoa thế nào để bạn hiểu và không giận mình ?

9. Trong Ban chỉ huy Liên đội, Thảo được giao nhiệm vụ phụ trách việc phát thanh. Một hôm, vì gia đình có việc bạn đột xuất, Thảo phải nghỉ học mà không bàn giao công việc cho bạn khác được. Thảo rất lo lắng vì nghĩ rằng như vậy mình không hoàn thành nhiệm vụ. Chợt Thảo nghĩ ra một cách và gọi điện cho bạn Liên đội trưởng nói tên bài viết và số báo có bài định phát thanh để nhờ đọc giúp.

Câu hỏi :

- 1/ Trong tình huống trên, bạn Thảo có thể có những cách xử sự nào ?
- 2/ Theo em, vì sao Thảo lại chọn cách xử sự như vậy ?

10. Chị Oanh có con gái đang bị lèn thuỷ đậu. Có người mách lấy cỏ chân vịt đun nước tắm sẽ không để lại sẹo. Chị đến cơ quan nhờ mọi người mua giúp, chị Hải cùng phòng liền nhận lời. May hôm sau, chị Oanh vẫn không thấy chị Hải mua hộ mình, hỏi thì chị Hải bảo quên chưa mua. Sau đó vẫn không thấy chị Hải mua hộ, chị Oanh phải nhờ người khác.

Câu hỏi :

- Em có đồng tình với cách xử sự của chị Hải không ? Vì sao ?

11. Em hiểu thế nào về câu tục ngữ : "Đói cho sạch, rách cho thơm" ?

.....
.....
.....

12. Em hãy nêu một số biểu hiện thiếu tự trọng mà em thấy trong cuộc sống hằng ngày.

.....
.....
.....

13. Em hãy kể về một tấm gương sống có lòng tự trọng mà em biết.

.....
.....
.....

II – TRUYỆN ĐỌC

Câu chuyện về hai bát mì bò

Vào một buổi chiều mùa xuân lạnh lẽo, trước cửa quán xuất hiện hai vị khách lạ, có thể đoán là một người cha và một người con. Người cha bị mù, người con trai đi bên cạnh ân cần dìu cha. Cậu con trai trạc mười tám, mười chín tuổi, quần áo đơn giản, lộ rõ vẻ nghèo túng, nhưng từ cậu lại toát lên nét trâm tĩnh của người có học, dường như cậu vẫn đang là một học sinh.

Cậu con trai tiến đến trước mặt tôi. Cậu nói to : "Cho hai bát mì bò !". Tôi đang định viết hoá đơn, thì cậu ta hướng về phía tôi và xua xua tay. Tôi ngạc nhiên nhìn cậu ta, cậu ta chỉ tay vào bảng giá treo ở trên tường, phía sau lưng tôi, khẽ bảo với tôi rằng chỉ làm một bát mì cho thịt bò, bát kia chỉ cần rắc chút hành là được. Lúc đầu, tôi hơi thắc mắc, nhưng sau đó chợt hiểu ra ngay. Hoá ra, cậu ta gọi to hai bát mì thịt bò như vậy là cố tình để cho người cha nghe thấy, tôi đoán cậu không đủ tiền, nhưng lại không muốn cho cha biết. Tôi cười thông cảm với cậu.

Nhà bếp nhanh nhẹn bê lên ngay hai bát mì nóng hổi. Cậu con trai chuyển bát mì bò đến trước mặt cha, thương yêu chăm sóc : "Cha, có mì rồi, cha ăn đi thôi,

cha cẩn thận kéo nóng đáy ạ!". Rồi cậu ta tự bưng bát mì nước về phía mình. Người cha không vội ăn ngay, ông cầm đũa dò dẫm đưa qua đưa lại trong bát. Mãi lâu sau, ông mới gấp trúng một miếng thịt, vội vàng bỏ miếng thịt vào bát của người con. "Ăn đi con, con ăn nhiều thêm một chút, ăn no rồi học hành chăm chỉ, sắp thi tốt nghiệp rồi, nếu thi đỗ đại học, sau này làm người có ích cho xã hội". Người cha nói với giọng hiền từ, đôi mắt tuy mờ vô hồn, nhưng trên khuôn mặt sạm nắng, nhăn nheo lại sáng lên nụ cười ấm áp và mãn nguyện. Điều khiến cho tôi ngạc nhiên là người con trai không hề cảm trở việc cha gấp thịt cho mình, anh điềm nhiên nhận miếng thịt, rồi anh lặng lẽ gấp miếng thịt đó trả về bát mì của cha.

Cứ lặp đi lặp lại như vậy, dường như thịt trong bát của người cha cứ gấp lại đây, gấp mãi không hết. "Cái quán này thật tử tế quá, một bát mì mà biết bao nhiêu là thịt". Ông lão cảm động nói. Đứng bên cạnh họ, tôi chợt thấy tim mình thắt lại, trong bát chỉ có vài mẩu thịt tội nghiệp, quắt queo bằng móng tay, lại mỏng chẳng khác gì xác ve.

Hành động và lời nói của hai cha con đã làm chúng tôi rất xúc động. Chẳng biết từ khi nào, bà chủ cũng đã ra đứng cạnh tôi, lặng lẽ nhìn hai vị khách đặc biệt. Vừa lúc đó, anh đầu bếp bê lên một tô thịt bò thơm phức, bà chủ đưa mắt ra hiệu bảo cậu đặt lên bàn của hai cha con nọ. Cậu con trai ngẩng đầu tròn mắt nhìn một lúc, bàn này chỉ có mỗi hai cha con cậu ngồi, cậu ta vội vàng hỏi lại : "Anh để nhâm bàn rồi thì phải ?, chúng tôi không gọi thêm thịt bò". Bà chủ dịu dàng bước lại chỗ họ : "Không nhâm đâu, hôm nay chúng tôi kỉ niệm ngày mở quán, tô thịt này là quà biếu khách hàng". Cậu con trai không hỏi gì thêm. Cậu lại gấp thêm vài miếng thịt vào bát người cha, sau đó, bỏ phần còn thừa vào một cái túi nhựa.

Chúng tôi âm thầm quan sát hai cha con ăn xong, tính tiền, rồi dõi mắt tiễn họ ra khỏi quán. Mãi khi người phục vụ đi thu dọn bát, chúng tôi bỗng nghe anh ta kêu lên khe khẽ. Hoá ra, bát của cậu con trai đè lên mấy tờ tiền giấy xếp gọn, vừa đúng giá tiền của một tô thịt bò được viết trên bảng giá của cửa hàng.

(Theo Thế giới trong ta)

Câu hỏi :

- 1/ Những chi tiết nào trong câu chuyện nói lên lòng tự trọng của người con trai ?
- 2/ Em học được điều gì qua câu chuyện trên ?